

การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39
A study of Student Affairs Administration of Secondary School under
the Educational Service Area Office 39

เฉลิมพล สโมรินทร์* นงลักษณ์ ใจฉลาด**
Chalermpol Samorin, Nongluck Jaichalad

Received: August 27, 2020 Revised: September 28, 2020 Accepted: September 29, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน หัวหน้างานกิจการนักเรียน จำนวน 50 คน หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 50 คน และหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่หนึ่งคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) ลำดับที่สองมีค่าเฉลี่ยเท่ากันทั้งสองด้าน คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียนและด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) ลำดับที่สามคือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) ลำดับที่สี่คือ ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) ลำดับที่ห้าคือ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$)

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม The Degree of Master of Education Field in Education Administration, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารงานกิจการนักเรียน

Abstract

The objective of this research was to study Student Affairs Administration of Secondary School under the Educational Service Area Office 39. The sample group consisted of 50 secondary schools administrators, 50 leaders of student affairs, 50 leaders of lower secondary schools and 50 leaders of upper secondary schools, a total of 200 persons. The research instrument was questionnaire regarding the status of Student Affairs Administration composed of planning of student affairs administration aspect, administrating of student affairs aspect, promoting and developing of discipline, moral and ethics aspect, operating students support aspect, on democratic promoting in school aspect and on evaluating of student affairs aspect. The statistic used to analyze were average, mean and standard deviation. It was found that the overall status of Student Affairs Administration of Secondary School under the Educational Service Area Office 39 was at high level. The first rank was on promoting and developing of discipline, moral and ethics aspect was high ($\bar{x} = 4.28$), the second was equally for both aspects on planning of student affairs administration and administrating of student affairs were high ($\bar{x} = 4.27$), the third was on operating students support was high ($\bar{x} = 4.25$), the fourth was on democratic promoting in school was high ($\bar{x} = 4.18$) and the fifth was on evaluating of student affairs was also at high level ($\bar{x} = 4.16$).

Keywords: Student Affairs Administration

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ปัจจุบันในสังคมไทยชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาวิกฤต อันน่าเป็นห่วงจากกระแสวัตถุนิยมซึ่งกระทบกระทั่งถึงคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนโดยตรง และในส่วนของบริบทสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ฯลฯ ยังขาดการทำหน้าที่พัฒนาคน อย่างสมบูรณ์ มีความไม่พร้อม ขัดจำกัด ปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาในหลาย ๆ ด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554 : 30) ปัจจัยเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่องานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา โดย สมพิศ ไห้งาม (2550:157 -167) ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาของงานกิจการนักเรียน ดังนี้ 1) ปัญหาของงานกิจการนักเรียนด้านสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นปัญหาในด้านอาคารสถานที่ซึ่งส่งผลกระทบต่องานกิจการนักเรียนได้เช่นกันเพราะโรงเรียน หรือสถานศึกษาแต่ละแห่งมักจะได้รับการออกแบบรูปแบบของอาคารสถานที่เรียนตามรูปแบบที่รัฐหรือกระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้มีรูปแบบของอาคารเรียนอย่างเดียวกันหมดทั่วทั้งประเทศ โดย

มิได้คำนึงถึงความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง แวดล้อม สภาพภูมิอากาศจึงประสบปัญหาต่าง ๆ อาทิ ห้องเรียนแคบ ร้อนอบอ้าวและแออัด มีเสียงรบกวนจากภายนอกตลอดจนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป วัสดุการสอนไม่เพียงพอทำให้การเรียนการสอนนักเรียนไม่บรรลุผลตามที่ต้องการขาดแคลน อาคารสถานที่ทำให้ห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนภูมิทัศน์ของสถานศึกษาไม่น่าสนใจ ทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจเข้าเรียน สถานที่ตั้งอยู่ไกลบริเวณชุมชนการเดินทางไปโรงเรียนลำบาก สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม อยู่ใกล้โรงงานมีเสียงดังตลอดเวลาหรือใกล้สถานบันเทิงต่าง ๆ ขาดงบประมาณอุดหนุนที่จะนำไปใช้ในการจัดการศึกษาและจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนและการดำเนินงานกิจการนักเรียน 2) ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษา การขาดวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ขาดการวางแผนงานที่รอบคอบ การขาดคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ขาดการทำงานเป็นทีม ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรดำเนินการและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงสุด

อย่างไรก็ตามการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ยังขาดการดำเนินการอย่างครอบคลุมหรือได้รับการปรับปรุงพัฒนา อย่างเต็มที่และต่อเนื่องจึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานด้านงานกิจการนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของการดูแลนักเรียน ไม่ทั่วถึงเนื่องจากจำนวนนักเรียนที่มีค่อนข้างมาก และความแตกต่างกันทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ เช่น ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปัญหาการขาดเรียน ปัญหาด้านสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ การทะเลาะวิวาท การขาดระเบียบวินัยและไม่เคารพ กฎหมาย และการไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของนักเรียน ซึ่งในอนาคตอาจก่อให้เกิดปัญหา ทางสังคมได้อีกทั้งในสถานศึกษางานกิจการนักเรียนยังได้รับความสำคัญรองลงมาจากงานด้านอื่น ๆ ซึ่งแท้จริงแล้วงานทุกด้านมีความสำคัญ ไม่แตกต่างกัน(ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39.2561) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อให้ สอดคล้องตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และอีกทั้งเพื่อเป็น สารสนเทศ ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำไปบริหารงานกิจการนักเรียน ให้เกิดประโยชน์ต่อ สถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จำนวน 50 โรงเรียน

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจการนักเรียน หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ทั้ง 50 โรงเรียนๆละ 4 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 200 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าประกอบด้วย มาก ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.6 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับร้อยละ 97

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 50 โรงเรียนเพื่อขออนุญาต ดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาคือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 โดยรวม

ด้าน	สภาพการดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับสภาพ	ลำดับ
1	ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน	4.27	0.45	มาก	2
2	ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.27	0.45	มาก	2
3	ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.28	0.45	มาก	1
4	ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.25	0.45	มาก	3
5	ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยใน โรงเรียน	4.18	0.51	มาก	4
6	ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการ นักเรียน	4.16	0.49	มาก	5
รวม		4.08	0.46	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x} = 4.28$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ($\bar{x} = 4.16$)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 1 ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน

ข้อ	ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียนของ สถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน กิจการนักเรียน	4.45	0.60	มาก	2

2	สถานศึกษามีการวางแผนร่วมกับครูและนักเรียนในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเป็นคู่มือเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน	4.27	0.65	มาก	3
ข้อ	ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
3	สถานศึกษามีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการทำงานกิจการนักเรียนอย่างชัดเจน	4.50	0.63	มากที่สุด	1
4	สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูและผู้แทนนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.12	0.68	มาก	6
5	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบแผนการดำเนินงานแผนงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.22	0.61	มาก	4
6	สถานศึกษามีการดำเนินงานกิจการนักเรียนตามแผนการดำเนินงาน	4.18	0.58	มาก	5
7	สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูนักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแผนงานกิจการนักเรียนโดยพิจารณาผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	4.00	0.72	มาก	7
รวม		4.24	0.63	มาก	-

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 1 การวางแผนงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 3 สถานศึกษามีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการทำงานกิจการนักเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.54$) และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 7 สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูนักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแผนงานกิจการนักเรียนโดยพิจารณาผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ($\bar{x} = 4.00$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน

ข้อ	ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
-----	--------------------------------	-----------	------	-------	-------

1	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียนให้ครอบคลุมในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในทุกด้าน	4.17	0.56	มาก	7
ข้อ	ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
2	สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และพันธกิจการบริหารงานกิจการนักเรียนอย่างชัดเจน	4.29	0.60	มาก	3
3	สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานกิจการนักเรียนพร้อมการการจัดทำคำสั่งคณะกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม	4.25	20.60	มาก	4
4	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.23	0.63	มาก	5
5	สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.12	0.61	มาก	8
6	สถานศึกษามีการกำหนดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบังคับและสามารถเลือกกิจกรรมตามความถนัดและสนใจ	4.32	0.67	มาก	2
7	สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้จัดตั้งชมรมเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ	4.21	0.73	มาก	6
8	สถานศึกษามีการกำหนดให้มีการแต่งตั้งครูเป็นที่ปรึกษาชมรมโดยจัดทำคำสั่งครูที่ปรึกษาอย่างเป็นทางการ	4.36	0.58	มาก	1
รวม		4.24	0.62	มาก	-

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 7 สถานศึกษามีการกำหนดให้มีการแต่งตั้งครูเป็นที่ปรึกษาชมรมโดยจัดทำคำสั่งครูที่ปรึกษาอย่างเป็นทางการ ($\bar{X} = 4.39$) และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 สถานศึกษามีการเปิดโอกาส

ให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานกิจการ
นักเรียน ($\bar{x} = 4.16$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 3 ด้าน
การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

ข้อ	ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษามีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนการดำเนินงานการส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมประจำโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.27	0.60	มาก	4
2	สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งให้คณะกรรมการ ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมความ ประพฤติระเบียบวินัยให้กับนักเรียน	4.38	0.60	มาก	1
3	สถานศึกษามีการมอบหมายให้คณะกรรมการ	4.32	0.56	มาก	2
4	ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน สถานศึกษามีการมอบหมายให้คณะกรรมการ ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบต่อ สังคม ให้กับนักเรียน	4.17	0.55	มาก	8
5	สถานศึกษามีการมอบหมายให้คณะกรรมการ ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้ เกิดประโยชน์ ให้กับนักเรียน สถานศึกษามีติดตามและประเมินผล การ ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวินัย คุณธรรม	4.23	0.57	มาก	6
6	สถานศึกษามีการกำหนดให้มีการจัดทำระบบ บันทึกความดี ของนักเรียนที่มีความประพฤติดี	4.17	0.67	มาก	7
7	สถานศึกษามีการกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมยก ย่องเชิดชูและมอบเกียรติบัตรนักเรียนผู้ที่มีความ ประพฤติดี	4.31	0.62	มาก	3
8	จริยธรรม ตามแผนงานกิจการนักเรียนที่กำหนดไว้	4.25	0.54	มาก	5
รวม		4.26	0.58	มาก	-

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 2 สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งให้คณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมความประพฤติระเบียบวินัยให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 4.38$) และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 4 สถานศึกษามีการมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม ให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 4.19$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 4 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อ	ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมระบุหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.43	0.60	มาก	1
2	สถานศึกษาและคณะกรรมการร่วมกันจัดทำแผนงานโครงการเพื่อปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.34	0.62	มาก	3
3	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงคณะกรรมการและครูเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.36	0.65	มาก	2
4	สถานศึกษามีการมอบหมายคณะกรรมการและครู ดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล SDQ	4.34	0.62	มาก	3
5	สถานศึกษาและคณะกรรมการร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลการคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อจำแนกนักเรียนและจัดกลุ่มตามผลการคัดกรอง	4.21	0.60	มาก	5
6	สถานศึกษาและคณะกรรมการร่วมกันสรุปข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาเป็นกลุ่มเสี่ยง	4.14	0.57	มาก	7
7	สถานศึกษาและคณะกรรมการดำเนินการศึกษาแนวทางการป้องกัน หรือแก้ไขปัญหานักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสม,	4.20	0.61	มาก	6
8	สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และทักษะแก่ครูในการแก้ปัญหาโดย	3.97	0.74	มาก	10

9	วิทยาการที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษ สถานศึกษามีการเชิญผู้ปกครองมารับทราบข้อมูล กรณีพบนักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มเสี่ยง	4.33	0.59	มาก	4
ข้อ	ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
10	สถานศึกษาและคณะกรรมการมีการประสานงาน หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษในการดูแล นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง	4.09	0.62	มาก	9
11	สถานศึกษาและคณะกรรมการดำเนินการจัดทำ แนวปฏิบัติในการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน	4.13	0.63	มาก	8
รวม		4.23	0.62	มาก	-

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 4 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายข้อที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อม
ระบุหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.47$) และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 8
สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และทักษะแก่ครูในการแก้ปัญหาโดยวิทยาการที่มี
ความเชี่ยวชาญพิเศษ ($\bar{X} = 3.95$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 5 ด้าน
การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

ข้อ	ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน อย่างชัดเจน	4.27	0.60	มาก	1
3	สถานศึกษามีการมอบหมายให้คณะกรรมการ จัดทำคู่มือชี้แจงเพื่อเผยแพร่หลักประชาธิปไตย ในโรงเรียนพร้อมรณรงค์ให้ความรู้ให้นักเรียน ทราบ	4.14	0.67	มาก	5
4	สถานศึกษาและคณะกรรมการมีการจัดกิจกรรม ตามแผนงานโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย	4.14	0.60	มาก	6

5	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียน และกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้าน ประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.21	0.58	มาก	2
ข้อ	ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
6	สถานศึกษามีติดตามและประเมินผล การ ดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริม ประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.16	0.64	มาก	4
7	สถานศึกษาและคณะกรรมการมีการปรับปรุง การดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริม ประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.12	0.62	มาก	7
รวม		4.17	0.62	มาก	-

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 5 ด้านการดำเนินการส่งเสริม
ประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ราย
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินการ
ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.29$) และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่
7 สถานศึกษาและคณะกรรมการมีการปรับปรุง การดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.11$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 6 ด้าน
การประเมิผลผลงานกิจการนักเรียน

ข้อ	ด้านการประเมิผลผลงานกิจการนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนอย่าง ชัดเจน	4.20	0.59	มาก	1
2	สถานศึกษาและครูร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายใน การประเมินผลการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน	4.17	0.56	มาก	4

3	สถานศึกษามีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการ	4.17	0.62	มาก	3
4	ประเมินผลการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน	4.19	0.55	มาก	2
	สถานศึกษามีการวางแผนกำหนดปฏิทินการ				
	ประเมินผลการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน				
ข้อ	ด้านการประเมิผลผลงานกิจการนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5	สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ผู้รับผิดชอบการ	4.11	0.60	มาก	9
	ดำเนินงานกิจการนักเรียนแต่ละด้านมีส่วนร่วมใน				
	การเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมและ				
	สอดคล้องกับลักษณะของงาน				
6	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ	4.16	0.57	มาก	5
	งานในแต่ละด้านร่วมกันกำหนดมาตรฐานในการ				
	ประเมินการดำเนินงานกิจการนักเรียน				
7	สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงผู้รับผิดชอบการ	4.13	0.61	มาก	7
	ดำเนินงานกิจการนักเรียนทุกฝ่ายได้รับรู้และ				
	เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประเมินผลการ				
	ปฏิบัติงานด้านกิจการนักเรียน				
8	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ	4.12	0.56	มาก	8
	ทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการประเมินผลการ				
	ปฏิบัติงานกิจการนักเรียน				
9	สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูนักเรียนและ	4.13	0.66	มาก	6
	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลการ				
	ประเมินและเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง				
	การดำเนินงานกิจการนักเรียน				
รวม		4.15	0.66	มาก	-

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่ 6 ด้านการประเมิผลผลงานกิจการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายในการประเมินผลการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.22$) และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานกิจการนักเรียนแต่ละด้านมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของงาน($\bar{X} = 4.11$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลเฉพาะส่วนที่สำคัญเท่านั้น ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูมีการร่วมมือ กันในการวางแผนงานกิจการนักเรียน มีนโยบายและกำหนด เป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้า มามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานแต่ละด้านอย่าง ชัดเจน มีการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เข้า ร่วมและได้รับประสบการณ์จริงอย่างหลากหลาย มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน อย่างต่อเนื่อง รวมถึงกิจกรรมการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน และมีส่วนร่วมกับชุมชนในการร่วมกิจกรรมเดินรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และมีการจัดการด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ให้ความช่วยเหลือกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยมีการจัดประชุมให้ความรู้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้แก่ครูทุกคน จึงทำให้การดำเนินงานต่างๆ ของงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 เป็นไปด้วยดีและบรรลุเป้าหมาย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ จันทะวงศ์ (2553) ที่ได้ศึกษา เรื่องแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้าน การตรวจสอบประเมินผล และด้านการปรับปรุงพัฒนา และ สอดคล้องกับ มยุรี อะหะหมัดจุฬา (2552) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็น ของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานด้านกิจการนักเรียน ของโรงเรียนสตรีจุฑิศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหาร งานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสตรีจุฑิศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมาก ไปน้อยได้ดังนี้ ด้านกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม ด้านการปกครอง และเสริมสร้างระเบียบวินัย ด้านการบริการทุนการศึกษา ด้าน การแก้ปัญหานักเรียน ด้านการแนะแนว ด้านการบริการทั่วไป ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน และด้านกิจกรรม ชมรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญจนพร แก้วมณีชัย (2554) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน อยู่ใน อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นถึง ปัญหาด้านการขาดการปฏิบัติงานในขั้นตอนของการประเมิน ผลการดำเนินงานที่เป็นระบบ หรือมีการประเมินโครงการ บางโครงการเท่านั้น หรือในการประเมินผู้รับผิดชอบงาน

กิจการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการประเมินงานของตนเองเท่านั้น ไม่ได้อยู่ในรูปของคณะกรรมการ และไม่มีกรรณายงานผลให้ ผู้บริหารทราบ การวิเคราะห์ผลการประเมินจึงไม่ได้อยู่ในรูป ของการประชุมปรึกษาหารือเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานและทำให้ไม่มีการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงให้งานกิจการนักเรียนพัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณ์ จันทะวงศ์ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหา การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการวัดผลและประเมิน ผลการจัดกิจกรรมมีปัญหาที่สำคัญคือ การนิเทศการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนยังขาดการนิเทศที่เป็นรูปธรรมและขาดความต่อเนื่องในการให้ความรู้จากวิทยากรหรือหน่วยงานภายนอก และการตรวจสอบและประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน การปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมยังขาดการเก็บข้อมูล และการปฏิบัติขั้นตอนต่าง ๆ อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานกิจการนักเรียนมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารควรกำกับติดตามผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในงานกิจการนักเรียนที่ได้ปฏิบัติเสร็จสิ้นแล้วอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานกิจการนักเรียนต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ให้ประสบความสำเร็จสูงสุดว่ามี องค์ประกอบของรูปแบบอย่างไรให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์มากที่สุดในการ บริหารงานกิจการนักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง(References)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี 2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551
- กฤษณ์ จันทะวงศ์. “แนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2553.
- กัญจนพร แก้วมณีชัย. “การดำเนินงานการ บริหารงานกิจการนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขต อำเภอมือง จังหวัด ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษานครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยนครพนม, 2554.

พนมรส ตุ่นสีใส. “การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนเม็งรายมหาราชวิทยาคม อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงราย”. การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2550.

มยุรี อะหะหมัดจุฬา. “ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานด้านกิจการนักเรียน
ของโรงเรียน สตรีวุฒศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร”. ภาคนิพนธ์ครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2552.